

מסורת הש"ס

(א) כ"ח: האמורה (ב) דף (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כ"א) (כ"ב) (כ"ג) (כ"ד) (כ"ה) (כ"ו) (כ"ז) (כ"ח) (כ"ט) (ל)

הגהות הב"ח

(א) גמרא ב' חז"ר ו' לפנים מן הסה

(ב) אם שני חצרות ופתח א' ביניהן מ"ו

(ג) תוס' ד"ה דלחל א"ר וזו סתיה מועיל כאן עירוב מנה ל"י (ד) א"ר ה"ה י"ב לא תמירין כ"ל ותיבתי ר"ג תמירין (ה) א"ר ג"ג עירוב דין התפתח כ"ב ע"ד ד"ף ע"ב: (ו) ד"ה יפה וכו' ולקמן כ"ף שעתה. כ"ב ד"ף ע"ב: (ז) ד"ה מערב וכו' ו"ל דהתם מירי שפתייה שפתיים:

הדר פרק ששי עירובין

סו.

עין משפט
גר מצוה

לא מה מערב אפי' כפתוס כו'. דלקולא אקשיניה רבי יוחנן ולא לתומרא דכל בעירובין להקל: ומה מערב אפי' שכירו ולקטיו. דנכרי אפי' שכירו ולקטיו. דנכרי הוא כדאמר לעיל (דף סד.) נותן עירובו דזיו: אף שוכר אפי' שכירו ולקטיו. דנכרי הוא משכיר רשות אדוניו לדיורי ההלך: אחד מערב ע"י כולן. כגון

ב' הצירות ופתח צניהן וצאל לערב זו עם זו אחד מולך עירובה של זו לתוך של זו והוי שליח לחבירו כדמתי' כהאי פירקא (דף עג.) חמשה שגבו את עירובן כשהן מולכין אותו למקום אחר אחד מולך ע"י כולן: חמשה. ישראל ששריין עם הנכרי בחצר אחת אחד מהן שוכר את הנכרי בשביל כולן: פסי כה ר"א. כהא מילתא דאמרן לעיל (ס"ה): ששכרו מן הנכרי ואל"כ ציטלו. מתי לשון מריח כמו בת מיהא דמס' ע"ז (דף ס"ה) כלומר מתיין ומחשב לדעת טעמו של דבר: כל מקום שאוסרין. זה על זה בלא עירוב ואם היו רוצין לערב יוכלין לערב: מנכטלין. אם שכחו ולא עירבו מנכטלין רשותן לאחד מהן והוי כוליה חצר דידיה ומהא מותרת לטלטל בכלה ובלבד שלא יזלזלו מן הכמים לחצר חלה מצינו של אותו יחיד כגדל: כל מקום לאסווי עירבה פנימית לעצמה אסרה חלוציה אפי' לרבנן דפליגי עליה דר"ע מודו דרגל האוסרת (ה) במקומה אוסרת שלא

במקומה כגון בחיצונה משום דריסת הרגל שיש לה עליה ואם רתמה לערב עמה מערבין ואם שכחו ולא עירבו מנכטלין בני פנימית רשותן לבני חיצונה אותו דריסת הרגל שיש לה עליה: שני חצרות פתוחות מבני או לפניהם מכינס ופתח צניהן מערבין אפי' רוצין ואם לא עירבו זו עם זו מותרת לעצמה וזו מותרת לעצמה: אין מנכטלין. אם הוצרכו לטלטל מזה לזה אין מנכטלין רשות של זו לזו דלא תקון רבנן ציטול רשות אלא היכא דאקרי עלייהו: לאו לאסווי נכרי. שרד עם שני ישראלים אחרן שני ישראלים זה על זה ואין יוכלין לערב בשביל הנכרי וקאמרין דאין מנכטלין: ואי אסא. נכרי מאתמול אמאי קרי להו אוסרין ואין מערבין הא מנו לעירובו ולמיגר: אלא

נכרי ור' יוחנן דנפתין נמי לטעמיה דאמר (ו) הנהגה כ"ח א' בן יעקב דהא אביי ורבא קיימי כותיה צעידא דהמן בר רמתי:

ה' איקלעו אהוא פוגדק כו'. פירש צקוטקסר היו שם הרבה בתים של ישראלים שהיו אוסרים זה על זה ויש פירושים שמונה בהם פוגדק יש בו חדרים הרבה פתוחין לחצר והאכסניאס נכנסין בהן אוסרין זה על זה וגם זה אמר דכי האי גוונא נמי אסרי כמו חצורה שעתה בערקיין: פ"ה עשייתם ששברתם. רבינו יוחנן הלך ספק כר' יוחנן אפי' דשמואל פליג עליה כסמוך דקפסד דכל מקום שאוסרין א"ן מנכטלין דככל דוכחא קיימא לן כר' יוחנן לגבי שמואל וכדברי המיקל בעירוב ואומר ר"י דלקמן צביריקן (דף עג.) דייק גרימא כשמואל דמיא כל שנתקם שנת נאסר לכל השבת כולה כגון שני בתים בשני ימיו רשות הרבים והקיפוס נכרים מחילה בשבת זה הכלל לאתויי מת נכרי בשבת דאין מנכטלין ולקמן (י) בסוף שמעתא אמרין דמת נכרי בשבת אליבא דמ"ד שוכרין לא מיבעי לך השתא תרמי עבדין חדא מיבעיא ש"מ לא מיתוקמא הייא צבייתא כר' יוחנן דאמר שוכרין ודוחק לומר דלאתויי מת נכרי בשבת איירי דלא ציטלו דלא משמרו כשמת הנכרי אע"פ שעירבו מע"ש אצל ציטול מהני שרי הקיפוס נכרים מחילה איירי אפי' ע"י ציטול כדאמרין בסוף שמעתא דאין מנכטלין ודומיא דהכי קאמר לאתויי מת נכרי בשבת דאין מנכטלין ואפי' את"ל שר' יוחנן היה מעמיד זה הכלל דברייתא לאתויי מילתא אחריתי מ"מ מדנקט קמחא דהש"ס הכי שמע מינה דהכי הלכתא: פ"ה עשייתם ששברתם. לא דמי למקת וממכר ליאסר בשבת דלא הוי אלא כמתנה בעלמא שאין עושין אלא להחיר טלטול: מערב אפי' שכירו ולקטיו. פירוש כדאמר שמואל לעיל אפי' שכירו ולקטיו של נכרי נותן עירובו דזיו ואם תאמר דהבא אליבא דר' יוחנן קיימא וצירושלמי משמע דלית ליה לרבי יוחנן האי סברא דקאמר ר' יוחנן התם ישראל ונכרי שהיו דרים בבית אחד גרין ישראל לנטול והנכרי להשכיר ויש לומר (ו) דהתם שפתייה שותפים בבית ישראל ונכרי דלא הוי כשכירו ולקטיו דהבא ועוד יש לחלק דאם יחיד הנכרי לישראל שהוא שכירו ולקטיו חדר אחד שלא יוכל הנכרי להשתמש בו דהוי השתק הנכרי משולק מישאל ואין יכול לטלק ישראל כה"ג לא אמרין נותן עירובו דזיו וכבי האי גוונא איכא לאוקמי היות צירושלמי: כל מקום שאוסרין ובעירבין מנכטלין. האי כללא לאו דוקא בכל מקום דהרי חורבה שאמר שמואל כסמוך און ציטול רשות בחורבה ואפי' בחצר מסיק רבא לקמן (י) אליבא דשמואל דאפי' ב' הצירות זו לפניהם מן הפעמים מנכטלין ופעמים און מנכטלין ומה שמפרש כאן כגון שני חצרות זו לפניהם מן הפעמים מנכטלין ופעמים און אחד מהם ולא עירב אצל הא מתמיין הוי לקמן (י) ולא לאשמיין ליה לאשמיין האי:

ואי דאתא מאתמוז צורג מאתמוז. דאם און הנכרי רואה להשכיר מה יוכל ציטול להועיל אפי' דשמואל אית ליה לעילא הלכה כרביא דשרי יחיד במקום נכרי הא אמרין לעילא דאין הציטול עושה יחיד במקום נכרי משום דא"כ צטלת מורת עירוב מאתמוז נכרי ואפילו מתרלה היום להשכיר או שמת ועל זה קאמרין דאין מנכטלין משום דמתמול לא הוי יכולים לערב לפי שלא נתרלה להם מאתמול להשכיר אכתי מערבין קרינא ביה דכיון דאם היה אתמול מתרלה הוי יכולין לערב וכשכרו היום ממנו או שמת יוכלין לנטול שפיר: אלא

ל"ד א"י מ"י פ"ג מהל' עירובין הל"ב סג עשין דרבנן א' טושיב' אריח סיתן סגפ (וכי סגפ ספי' כ' כהנא): ב' (מ"י) שם טושיב' אריח ס"י סגפ ספי' ה': ג' (מ"י) שם טושיב' סס ספי' א': לה ד' מ"י שם הלכה י סגפ סס טור טושיב' אריח סיתן סגפ ספי' ט':

רבינו חננאל

יפה עשייתם ששברתם. איני והא"ר יוחנן שוכר כמעבד דמי. מאי לאו מערב מבטול יום אף שוכר כמעבד (וי"ט). ודתיין לא שוכר כמעבד מה מערב אפי' בחצרות משוה פרוטה, מה מערב אפילו שכירו ולקטיו יום אף כן. ומה מערב (ו"ז) עירובי את עירובין אחד שוכר על ידי כולן, אף שוכר ה' ששריין בחצר אחת, (אחר) שוכר על ידי כולן, חזי בה ר' אלעזר. כהא דר' יוחנן שעשה הושבא כמבטול רשות, ואמר בה מבטול רשות אמר כשבת, כדמון ביה הילל אוסרין אפי' משתאחזק, אף שוכר גוי משתאחזק, אי הכי קשיא דשמואל, דאמר כל מקום שאוסרין ומערבין מבטלין, כגון שתי חצרות זו לפנים מזה אוסרין בני הפנימית על החיצונה ויש לערב זו עם זו ומותרין, לסיכך כיון שהעירוב מתירין אם שבת אחד מהן ולא עירב יכול לבטל וישווו מזה לזה, אבל במקום (שאין מערבין) [שמערבין] ואין אוסרין, כגון שתי חצרות ופתח צניהן, כדמון כמבטול אחד שכן שתי חצרות, ונפר הכותל עד י' אמות מותר מפני שהוא כפתח, ואין חופצין אותו מערבין עצים, כל חצר בפני עצמה, ואינה אוסרת זו על זו, ואם רצו ופתחוהו מערבין אחד, כגון אילו אין מבטלין מזה לזה, וכן חצר שאוסרין הדרין בה ואין מערבין בה, פ"ה אין בה היתר בעירוב כגון דדארי בה גוי, ואמר שמואל כל מקום שאוסרין נענין מערבין, אין מבטלין. חצר שאוסרין (כה) ואין מערבין בה היכי נתיי, לאו דדארי בה גוי, ואי הוה גוי מאתמול הוה למיירי סתיה כמעבד יום.